

SJ Watson
Tweede leven

Band 1

2015

Uitgeverij XL
Zoetermeer

Hoofdstuk 1

Ik loop de trap op, maar de deur is dicht. Ik aarzel. Nu ik hier ben, wil ik niet naar binnen. Ik wil me omdraaien en naar huis gaan. Het later nog eens proberen.

Maar dit is mijn laatste kans. De expositie loopt al weken en sluit morgen. Het is nu of nooit.

Ik doe mijn ogen dicht en adem zo diep mogelijk in. Ik concentreer me op het vullen van mijn longen, ik recht mijn schouders en ik voel de spanning in mijn lijf verdwijnen als ik uitadem. Ik houd mezelf voor dat ik me nergens zorgen over hoeft te maken: ik kom hier regelmatig, voor een lunchafspraak met vrienden, om de laatste exposities te zien, om lezingen bij te wonen. En dit keer is het niet anders. Ik loop hier geen enkel risico. Het is geen val.

Eindelijk heb ik het gevoel dat ik het aankan. Ik duw de deur open en ga naar binnen.

De galerie ziet er net zo uit als anders: witte muren, een glimmende houten vloer, spotjes op rails aan het plafond, en hoewel het nog vroeg is, lopen er al een paar mensen rond. Ik kijk even toe hoe ze voor de foto's blijven staan, hoe sommigen een paar passen achteruit doen om een beter zicht te krijgen en anderen knikken bij het gefluisterde commentaar van een metgezel of een blik werpen op de hand-out die ze van beneden

hebben meegenomen. Er hangt een gedempte, eerbiedige sfeer, kalm en bespiegelend. Deze mensen kijken naar de foto's. Ze vinden ze al dan niet mooi, en dan gaan ze weer naar buiten, terug naar hun leven en waarschijnlijk vergeten zij ze weer.

Aanvankelijk sta ik mezelf alleen een snelle blik op de muren toe. Er hangt een tiental grote foto's en in de ruimten ertussen hangen nog een paar kleinere. Ik denk dat ik ook kan rondlopen alsof ik in alle foto's ben geïnteresseerd, maar vandaag is er maar één foto waarvoor ik ben gekomen.

Het duurt even voordat ik hem zie, aan de muur aan de andere kant van de galerie, net niet helemaal in het midden. Hij hangt tussen een portret ten voeten uit van een jong meisje in een gescheurde jurk en een close-up van een vrouw met zwarte kohl om haar ogen die een sigaret rookt. Zelfs van deze afstand ziet hij er indrukwekkend uit. Hij is in kleur, hoewel hij bij natuurlijk licht is genomen en de kleurschakering overwegend uit blauwe en grijze tinten bestaat. Uitvergroot tot dit formaat is hij imposant. De expositie heet 'Uitgefeest', en hoewel ik er pas goed naar kijk als ik er op een meter vanaf sta, begrijp ik waarom deze foto zo'n prominente plaats heeft gekregen.

Ik heb er al meer dan tien jaar niet naar gekeken. Niet écht gekeken. Ik heb hem wel gezién, ja – ook al is de foto destijds niet bijzonder vaak geplaatst, hij heeft toch

in een paar tijdschriften en zelfs in een boek gestaan – maar ik heb hem al die tijd niet goed bekeken. Niet van dichtbij.

Ik loop er schuin op af en lees eerst het kaartje. ‘Julia Plummer’ staat er. ‘*Marcus in de spiegel*, 1997, Ciba-chrome-print.’ Verder niets, geen biografische informatie, en daar ben ik blij om. Ik mag nu van mezelf omhoogkijken naar de foto.

Hij is van een man; hij lijkt rond de twintig. Hij is naakt, vanaf zijn middel gefotografeerd, kijkend naar zijn spiegelbeeld. Het beeld vóór hem is scherp, maar hijzelf niet. Hij heeft een smal gezicht, zijn ogen zijn toegeknepen en zijn mond staat half open, alsof hij op het punt staat iets te zeggen, of wil zuchten. Er is iets melancholiek aan de foto, maar wat je er niet op ziet is dat tot op het moment dat de foto werd genomen de man, Marcus, aan het lachen was. Hij had die middag in bed gelegen met zijn vriendin, iemand op wie hij even verliefd was als zij op hem. Ze hadden elkaar voorgelezen uit *Afscheid van Berlijn* van Isherwood of misschien *Gatsby*, dat zij wel had gelezen en hij niet, en hadden ijs zo uit het bakje gegeten. Ze waren warm, ze waren gelukkig en ze waren veilig. Een radio in hun slaapkamer aan de andere kant van de gang speelde rhythm-and-blues, en op de foto staat zijn mond open omdat zijn vriendin, de vrouw die de opname maakt, meeneuriet en hij op het punt staat met haar mee te doen.

Oorspronkelijk was de foto anders. De vriendin stond er ook op, net zichtbaar in de spiegel, boven de schouder van de man, met de camera voor haar oog. Ze was naakt, vaag en onscherp. Het was een portret van hen beiden, toen foto's in spiegels nog ongebruikelijk waren.

Ik vond de foto mooi zoals hij was. Eigenlijk vond ik die bijna beter. Maar op een zeker moment, ik weet niet meer precies wanneer, maar in elk geval voordat ik hem voor het eerst exposeerde, veranderde ik van gedachten. Ik besloot dat hij mooier was als ik er niet op stond. Ik haalde mezelf uit de foto.

Daar heb ik nu spijt van. Het was oneerlijk van me, de eerste keer dat ik mijn kunst gebruikte om te liegen, en ik wil tegen Marcus zeggen dat ik daar spijt van heb. Van alles. Ik heb er spijt van dat ik hem achterna ben gegaan naar Berlijn en dat ik hem daar heb achtergelaten, alleen op die foto, en dat ik niet de persoon was die hij dacht dat ik was.

Zelfs na al die tijd heb ik daar nog spijt van.

Pas na een hele tijd wend ik me van mijn foto af. Tegenwoordig maak ik dat soort portretten niet meer. Nu zijn het gezinnen, vrienden van Connor met hun ouders, hun jongere broers en zussen, klusjes die ik aan het schoolhek opdoe. Een leuke bijverdienste. Niet dat er iets mis mee is, want ik probeer er altijd iets moois

van te maken; ik heb een goede reputatie, ik ben goed. Mensen nodigen me uit op hun kinderpartijtjes om foto's van de gasten te maken, die dan later als herinnering via e-mail worden toegestuurd; ik heb zelfs foto's gemaakt op een kinderfeestje dat was bedoeld om geld op te halen voor het ziekenhuis waar Hugh werkt. Ik vind het leuk om te doen, maar het is vooral een technische vaardigheid; het is niet hetzelfde als het maken van een portret als dit – het is geen kunst, bij gebrek aan een beter woord – en soms mis ik het maken van kunst en vraag ik me af of ik het nog zou kunnen, of ik het oog nog heb, het instinct voor het precieze moment om de ontspanner in te drukken. Het beslissende moment. Het is lang geleden dat ik het echt heb geprobeerd. Hugh vindt dat ik het weer moet oppakken. Connor is nu ouder, hij begint zijn eigen leven te leiden. Omdat het in het begin wat moeilijk met hem ging, hebben we ons allebei op zijn opvoeding gestort, maar hij heeft ons nu minder nodig dan vroeger. Er is meer ruimte voor mij.

Ik werp een snelle blik op de andere foto's aan de muren. Misschien doe ik dat binnenkort wel. Ik zou me wat meer op mijn carrière kunnen concentreren en tegelijk voor Connor kunnen zorgen. Dat is mogelijk. Ik ga naar beneden om op Adrienne te wachten. Eigenlijk had ze met me mee gewild om de expositie te zien, maar ik zei dat ik de foto in mijn eentje wilde zien. Ze

vond het niet erg. 'Ik wacht wel in het café,' had ze gezegd. 'Misschien kunnen we een hapje eten.'

Ze is er al, ze zit aan een tafeltje bij het raam achter een glas witte wijn. Ze staat op als ik op haar afloop en we omhelzen elkaar. Ze is al aan het praten voordat we goed en wel zitten.

'Hoe was het?'

Ik schuif mijn stoel aan. 'Een tikkeltje eigenaardig, eerlijk gezegd.' Adrienne heeft voor mij al een fles mineraalwater met bubbels besteld, en ik schenk een glas in. 'Hij voelt niet meer aan als een foto van mij.'

Ze knikt. Ze weet hoe nerveus ik was bij het idee hier-naartoe te komen. 'Er hangen daarboven echt een paar bijzondere foto's. Ga je er nog even naartoe? Straks?'

Ze heft het glas. 'Misschien.' Ik weet dat ze dat niet gaat doen, maar ik ben niet beledigd. Ze heeft die foto al eerder gezien, en de andere interesseren haar niet.

'Proost,' zegt ze. We drinken. 'Heb je Connor niet meegenomen?'

Ik schud mijn hoofd. 'Absoluut te bizar voor hem.' Ik lach. 'Hij had trouwens iets anders te doen.'

'Op stap met zijn vrienden?'

'Nee. Hugh is met hem gaan zwemmen. Ze zijn naar de Ironmonger Row.'

Ze glimlacht. Connor is haar petekind, en ze kent mijn man al bijna net zo lang als ik. 'Zwemmen?'

'Het is iets nieuws. Hughs idee. Hij realiseert zich dat

hij volgend jaar vijftig wordt en hij vindt het vreselijk. Hij probeert zijn conditie te verbeteren.' Ik zwijg. 'Heb je nog iets van Kate gehoord?'

Ik kijk omlaag naar mijn glas. Ik had die vraag eigenlijk niet willen stellen, niet zo snel, maar nu is hij eruit. Ik weet niet zeker welk antwoord ik liever zou krijgen. Ja of nee.

Ze neemt een slokje wijn. 'Al een poosje niet. En jij?' 'Ongeveer drie weken geleden.'

'En...?'

Ik haal mijn schouders op. 'Het gebruikelijke werk.' 'Midden in de nacht?'

'Ja,' zucht ik. Ik denk terug aan het laatste telefoontje van mijn zus. Om twee uur in de ochtend, voor haar nog later, daar in Parijs. Ze maakte een verwarde indruk. Dronken, vermoedde ik. Ze wil Connor terug. Ze snapt niet waarom ik niet wil dat zij hem krijgt. Het is niet eerlijk, en trouwens, zij is niet de enige die vindt dat Hugh en ik egoïstisch en onmogelijk zijn.

'Ze draaide weer hetzelfde liedje af.'

'Misschien moet je eens met haar praten. Nóg een keer, bedoel ik. Als ze niet zo...'

'Kwaad is?' Ik glimlach. 'Je weet net als ik wat dat waarschijnlijk gaat opleveren, en trouwens, ik kan haar niet te pakken krijgen. Ze neemt haar mobiel niet op, en als ik het vaste nummer bel, krijg ik haar huisgenote en die vertelt me niks. Nee, ze is vastbesloten. Opeens,

na al die jaren, is voor Connor zorgen het enige wat ze wil. En ze denkt dat Hugh en ik daar uit eigenbelang een stokje voor steken. Ze heeft zich geen moment afgevraagd wat Connor daarvan zou vinden, wat hij zou willen. Ze heeft het hem in elk geval niet gevraagd. Het draait weer eens allemaal om haar.'

Ik zwijg. Adrienne kent de rest van het verhaal; ik hoef niet verder te gaan. Ze weet waarom Hugh en ik de zoon van mijn zus in huis hebben genomen en dat Kate al die jaren tevreden is geweest met de situatie. Wat we niet weten is waarom daar opeens verandering in is gekomen.

'Wil jij niet met haar praten?' vraag ik.

Ze haalt diep adem en sluit haar ogen. Even denk ik dat ze tegen me zal zeggen dat ik dit zelf moet uitzoeken, dat ik niet telkens als ik ruzie heb met mijn zus bij haar moet aankloppen. Dat zei mijn vader altijd tegen mij. Maar zij niet, ze glimlacht alleen maar. 'Ik zal het proberen.'

We bestellen onze lunch en gaan eten. We bespreken onze gemeenschappelijke vrienden – ze vraagt me of ik Fatima onlangs nog heb gezien, of ik wist dat Ali een nieuwe baan heeft en of ik van plan ben om komend weekend naar Dee's borrel te gaan – en dan zegt ze dat ze ervandoor moet, ze moet naar een vergadering. Ik zeg tegen haar dat we elkaar zaterdag treffen.

Op weg naar buiten kan ik het niet laten even de cadeauwinkel binnen te lopen. Ze hadden de foto van Marcus op de cover van de catalogus willen zetten, maar ik heb die e-mail nooit beantwoord, en in plaats daarvan staat er nu een foto op van een androgyn uitzijende man die op een lolly zuigt. Ik heb ook niet gereageerd op de verzoeken om interviews, maar dat heeft een van de tijdschriften – ik geloof dat het *Time Out* was – er niet van weerhouden om een artikel over me te schrijven. Ik was ‘teruggetrokken’, beweerden ze, en mijn foto was een van de hoogtepunten van de expositie, een ‘intiem portret’, ‘ontroerend en breekbaar’ tegelijk. Flauwekul, had ik willen zeggen, maar dat heb ik niet gedaan. Als ze ‘teruggetrokken’ willen, dan kunnen ze dat krijgen ook.

Ik kijk weer naar de man met de lolly. Hij doet me denken aan Frosty, en ik blader de catalogus even door en loop daarna naar de uitgestalde prentbriefkaarten. Normaal gesproken zou ik er een paar kopen, maar vandaag wil ik er maar één: *Marcus in de spiegel*. Even overweeg ik om het meisje achter de kassa te vertellen dat het mijn foto is, dat ik hem voor mezelf heb gekocht, en dat, hoewel ik hem jarenlang actief gemeden heb, ik toch blij ben dat ze hem voor de expositie hebben uitgekozen en dat ik de confrontatie ermee weer durf aan te gaan.

Maar dat doe ik niet. Ik zeg niets, ik mompel alleen